

Call for papers

Internationaal Symposium

4 mei 1919 : de geschiedenis in beweging

Politiek, sociaal en cultureel overzicht van een keerpunt in de geschiedenis van het moderne China

Université de Mons (België)

2-4 mei 2019

Gezamenlijk georganiseerd door:

Université de Mons (UMONS) & Université libre de Bruxelles (ULB)

Organiserend comité

Kevin HENRY (UMONS), Vanessa FRANGVILLE (ULB), Serge DERUETTE (UMONS), Gwennaël GAFFRIC (ULB), Coraline JORTAY (ULB), Guoxian ZHANG (UMONS)

Na een vier jaar durend bloedig en wereldoverheersend conflict komen de overwinnaars van de Eerste Wereldoorlog in januari 1919 in Versailles samen om de verdwijning van de drie Duitse, Oostenrijks-Hongaarse en Ottomaanse rijken te bespreken en de grenzen van een nieuwe wereld te tekenen. Door zich in 1917 in de oorlog bij de Geallieerden tegen Duitsland aan te sluiten, had de jonge Republiek China gehoopt de soevereiniteit over de delen van haar grondgebied (Qingdao en Baai van Jiaozhou, Yantai) dat sinds een twintigtal jaar onder Duitse concessie geplaatst was, te herstellen. Het Verdrag van Versailles heeft deze delen, tot spijt van China, aan Japan toegeschreven, dat in die tijd ook lid was van de coalitie tegen de centrale mogendheden en dat trouwens al sinds 1915 gelijkaardige aanvragen had ingediend (de Eenentwintig Eisen). Verontwaardigd over wat zij zagen als een verraad — temeer de Chinese regering ervan verdacht werd zijn hand aan dit project gegeven te hebben in ruil voor een leningbelofte van Japan — verzamelden op 4 mei 1919 drieduizend studenten in Peking voor de Tian'anmenpoort om er hun ontevredenheid en hun woede tegen de pro-Japanse functionarissen te uiten. Ondanks interventies van krijgsheren bereikte de nationalistische schok Shanghai en kwamen er sociale bewegingen op gang die de hele Chinese economie verlamden. Deze beweging had tot gevolg dat de centrale regering gedwongen werd om het Verdrag van Versailles in juni niet te ondertekenen, zonder dat dit echter veel effect had op de Japanse aanwezigheid in China. Ondanks deze mislukking betekenden de studentendemonstraties de opkomst van een echt politiek geweten onder de Chinese bevolking die in 1912, kort na de Republikeinse revolutie, de macht in beslag was genomen door de autocratische interim-president Yuan Shikai. De beweging diende met name als een rechtbank voor meerdere politieke doctrines, waaronder ook die van links; de Chinese Communistische Partij werd trouwens in 1921 opgericht door intellectuelen die rechtstreeks hadden deelgenomen aan de gebeurtenissen van 4 mei (Chen Duxiu en Li Dazhao).

Naast deze primaire politieke en nationalistische component werd de beweging van 4 mei 1919, hoofdzakelijk geleid door een opkomende klasse van jonge academische intellectuelen, meer een onderdeel van de zogenaamde Beweging voor Nieuwe Cultuur die in China van 1915 tot het einde van de jaren 1920 bloeide. Onder hun sociale en culturele eisen claimden de studenten, die sinds het eind van de negentiende eeuw door Japanse en Westerse invloeden waren gebaad, de definitieve toetreding van hun land in de internationale gemeenschap en

omarmden ze de waarden van democratie, gelijkheid en individuele vrijheid. In dit perspectief werd de confucianistische erfenis, ongeschikt geacht voor de moderniteit, op grote schaal bevraagd ten gunste van rationalisme en wetenschap; op dezelfde manier was de klassieke taal, beschouwd als een dwangbuis die de opkomst van nieuwe ideeën verhinderde, gedoemd. Daartoe was het voor de leiders van de beweging van belang om de volkstaal te promoten, vooral in de literatuur, die voor zoveel mogelijk mensen toegankelijk moest gemaakt worden, een missie die vandaag de dag geleid heeft tot veel bekende personen, zoals Lu Xun, Mao Dun, Lao She, Bing Xin of Hu Shi.

Gezien de beslissende rol die deze beweging heeft gespeeld in de constructie van de moderne Chinese staat – overigens een belangrijk onderdeel van het officiële politieke discours aan beide kanten van de Straat van Formosa – evenals in de literaire en intellectuele domeinen, verdient de beweging van 4 mei 1919 het zeker om het onderwerp te zijn van een grootschalig wetenschappelijk evenement. In dit opzicht betekent de honderdste verjaardag van deze studentendemonstraties een perfecte gelegenheid om, meer dan een culturele herdenking, een academisch symposium te organiseren dat evenredig is aan de impact ervan op de Chinese *psyche*. Dit interuniversitaire project is in essentie interdisciplinair, in overeenstemming met de holistische aard van de beweringen van de acteurs uit die tijd. De lezingen kunnen onder meer, maar niet uitsluitend, volgende vragen stellen en behandelen :

- Welke waren de premissen die sinds het einde van het rijk de zaden van de 4 Mei-beweging zaaiden en welke waren hun manifestaties? Kunnen de studentenacties daarom terecht worden omschreven als ‘revolutionair’ of maken ze deel uit van een grotere historische trend?
- Welke rol heeft de politieke oppositie tegen het centrale regime van die tijd (Beiyang-regering) eventueel gespeeld in de enorm groei van patriottische ijver? Welke plaats moet de Nationalistische Partij van de Kuomintang krijgen bij deze evenementen?
- Wat was het werkelijke gewicht van linkse en niet-linkse krachten in de beweging? Moet het gewicht van marxisten, verheven door de communistische propaganda, worden gerelativeerd? Was de 4 Mei-beweging het intellectuele zuurdesem van de revolutie die leidde tot de installatie van het communistische regime op het vasteland van China in 1949?
- Was de afwijzing van het confucianisme door de intellectuelen uit die tijd gerechtvaardigd? Was de bubbel van de Beweging voor Nieuwe Cultuur niet *a contrario* steriel?
- Wie waren de conservatieven die zich verzetten tegen de voorstanders van de westerse modernisering van de Chinese samenleving, waarbij deze laatsten de enigen zijn die echt aan het nageslacht zijn overgelaten in het officiële discours? Moeten we hun ideeën rehabiliteren?
- Was het portret van de Japanners stevast negatief in deze beweging, aanvankelijk fundamenteel nationalistisch en anti-Japans? Hoe moeten we de mogelijke intellectuele bijdrage van de Japanners aan de Beweging voor Nieuwe Cultuur meten?
- Hoe kan de impact van de intense vertaalinspanning in de beginjaren van de Republiek China het best worden gewaardeerd?
- Moeten we de literaire moderniteit van de grote canonieke auteurs uit de jaren 1920, zoals Lu Xun, Guo Moruo, Mao Dun of Lao She, opnieuw evalueren? Moeten we daarentegen in een gunstiger en genuanceerd licht vergeten ‘voorlopers’, waaronder ook die van het einde van het rijk, heroverwegen?
- Welke rol speelde de vrouw in de 4 Mei-beweging en de Beweging voor Nieuwe Cultuur? Hebben de intense reflecties die hen vergezelden geleid tot een verbetering van de status de vrouw?
- Wat was de bekendheid van de gebeurtenissen in 1919 in het buitenland, of het nu in Japan, Europa (inclusief Duitsland) of de Verenigde Staten was?

Abstracts worden verzonden naar Kevin HENRY of Vanessa FRANGVILLE op het e-mailadres: mayfourthinbelgium@gmail.com. Te vermelden: titel, naam/namen en voornaam/voornamen van de spreker(s), respectievelijke affiliaties en emailadressen, alsook een samenvatting in het Engels (max. 300 woorden). Een korte biografie van de auteur(s) (max. 5 à 7 regels) wordt ook gevraagd.

De **taal** van het symposium zal voornamelijk Engels zijn; het gebruik van een andere taal is echter toegestaan mits een lange en gedetailleerde samenvatting van de lezing of het doorsturen van een PowerPointpresentatie in het Engels vóór het begin van de conferentie.

Kalender:

- Indienen abstracts: 15 juli 2018
- Kennisgeving aan auteurs: herfst 2018

Uitgenodigde sprekers:

Carine DEFOORT (KU Leuven, België)
Joan JUDGE (York University, Canada)
Sébastien VEG (EHESS, France) *nog te bevestigen*
ZHANG Yinde (Université Paris 3 – Sorbonne-Nouvelle, Frankrijk)

Wetenschappelijk comité

Serge DERUETTE (Université de Mons, België)
Bart DESSEIN (Universiteit Gent, België)
Éric FLORENCE (Université de Liège, België)
Vanessa FRANGVILLE (Université libre de Bruxelles, België)
Gwennaël GAFFRIC (Université libre de Bruxelles, België)
Kevin HENRY (Université de Mons, België)
Coraline JORTAY (Université libre de Bruxelles, België)
Françoise LAUWAERT (Université libre de Bruxelles, België)
Gregory B. LEE (Université Lyon 3 – Jean Moulin, Frankrijk)
LIANG Hongling (University of Glasgow, Verenigd Koninkrijk)
Julia SCHNEIDER (Georg-August-Universität Göttingen, Duitsland)
SONG Mingwei (Wellesley College, Verenigde Staten)
Nicolas STANDAERT (KU Leuven, België)
Andreas THELE (Université de Liège & Université de Mons, België)
Mathieu TORCK (Universiteit Gent, België)
Florent VILLARD (Institut d'études politiques de Rennes, Frankrijk)
Florence ZHANG Xiaoyun (Université Paris 7 – Paris-Diderot, Frankrijk)
Zhang GUOXIAN (Université de Mons, België)